

(19)

(10) **LT 4125 B**

(12)

PATENTO APRAŠYMAS

(11) Patento numeris: **4125**

(51) Int. Cl.⁶: **C12G 3/06**

(21) Paraiškos numeris: **96-095**

(22) Paraiškos padavimo data: **1996 07 02**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **1997 01 27**

(45) Patento paskelbimo data: **1997 03 25**

(72) Išradėjas:

Gediminas Sargūnas, LT
Saulius Aleksiūnas, LT
Eitvydas Jokubauskis, LT
Genovaitė Daniūnienė, LT
Silvija Arlaitė, LT

(73) Patento savininkas:

Akcinė bendrovė "SEMA", Respublikos g. 82, 5319 Panevėžys, LT

(74) Patentinis patikėtinis:

Petras Puzinas, 22, Aguonų g. 140, 5306 Panevėžys, LT

(54) Pavadinimas:

Trauktinės kompozicija

(57) Referatas:

Išradimas naudojamas degtinės-likerio pramonėje.

Šiuo išradimu sukurama nauja trauktinės kompozicija, kurią sudaro citrinos rūgštis, kadagio uogos, ajerų šakniastiebiai, citrininės melisos antžeminė dalis, spirito-vandens mišinys, bei papildomai įvesti cukrus, kartusis kietis, echinopanatis, citrinos esencija, angliarūgštė, išlaikant sekantį pagamintos trauktinės santykį, kg/1000 dekalitų:

Cukrus	1145.000 - 1150.000
Citrinos rūgštis	43.730 - 43.800
Citrinos (<i>Citrus limon</i>) esencija	0.840 - 0.855
Ajerų (<i>Acorus</i>) šakniastiebiai	0.048 - 0.052
Kadagio (<i>Juniperus</i>) uogos	90.200 - 90.600
Karčiojo kiekio (<i>Artemisia absinthium</i>) antžeminė dalis	4.000 - 4.500
Citrininės melisos (<i>Melissa citrus</i>) antžeminė dalis	9.300 - 10.200
Echinopanatis (<i>Echinopanax</i>)	0.095 - 0.105
Angliarūgštė	31.600 - 36.000
Spirito-vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų

LT 4125 B

Sukurtos trauktinės pasiekti rodikliai:

stiprumas

spalva

skonis

aromas

biologinės savybės

12 %

turi šviesiai gelsvą atspalvį

lengvai deginantis, jaučiamas kartumas

harmoningas, būdingas džinui

gerina žmogaus virškinimo organų darbą,

turi bendrą tonizuojantį poveikį.

Išradimas naudojamas degtinės - likerio pramonėje.

Yra žinoma trauktinės kompozicija, paskelbta leidinyje "Likerio - degtinės gaminių ir degtinių receptūros", Maskva, Lengvoji ir maisto pramonė, 1981, pusl. 207, kurią sudaro tartrazinas, stumbražolė, spirito - vandens mišinys.

Yra žinoma kita trauktinės kompozicija, kurią sudaro cukrus, koleris, citrinos rūgštis, aromatinis kadagio uogų spiritas, jonažolės antpilas, elninės šiurės antpilas ir spirito - vandens mišinys, žinoma pagal a.l. SU 1017720.

Artimiausią žinomą trauktinės kompoziciją sudaro koleris, citrinos rūgštis, ajerų šakniastiebiai, kadagio uogos, citrininės melisos antžeminė dalis ir spirito - vandens mišinys, žinoma pagal patentą LT 3688.

Paminėtų trauktinių pagrindiniai trūkumai - nepakankamo lygio organoleptinės savybės bei nepakankamas pagamintų trauktinių stabilumas.

Siekiant pašalinti paminėtus trūkumus ir išplėsti trauktinių asortimentą, buvo sukurta nauja trauktinės kompozicija, kurią sudaro citrinos rūgštis, kadagio (Juniperus) uogos, ajerų (Acorus) šakniastiebiai, citrininės melisos (Melissa citrus) antžeminė dalis, spirito - vandens mišinys bei papildomai įvesti cukrus, karčiojo kiekio (Artemisia absinthium) antžeminė dalis, echinopanatis (Echinopanacis), citrinos (Citrus limon) esencija, angliarūgštė, išlaikant sekantį pagamintos trauktinės ingredientų santykį, kg/1000 dekalitų:

Cukrus	1145.000	-	1150.000
Citrinos rūgštis	43.730	-	43.800
Citrinos (<u>Citrus limon</u>) esencija	0.840	-	0.855
Ajerų (<u>Acorus</u>) šakniastiebiai	0.048	-	0.052
Kadagio (<u>Juniperus</u>) uogos	90.200	-	90.600
Karčiojo kiekio (<u>Artemisia absinthium</u>) antžeminė dalis	4.000	-	4.500
Citrininės melisos (<u>Melissa citrus</u>) antžeminė dalis	9.300	-	10.200

Echinopanatis (<u>Echinopanacis</u>)	0.095	-	0.105
Angliarūgštė	31.600	-	36.000
Spirito - vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų.		

Toliau pateikti mišinių ingredientų santykiai yra jų masių santykiai.

Ingredientai kupažavimui paruošiami sekančiai:

43.73 - 43.80 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu, žinomą iš esamo trauktinių gamybos technikos lygio.

0.840 - 0.855 kg 58 % koncentracijos citrinos esencijos paruošiama spiritinio tirpalo pavidalu iš technikos lygio žinomu būdu arba naudojama paruošta, kuri atitinka standarto GOST 18 - 103 - 84 reikalavimus.

0.048 - 0.052 kg išdžiovintų ir susmulkintų ajero šakniastiebių užpilama 75 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 14 parų, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikomi 14 parų, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

90.2 - 90.6 kg prinokusių, džiovintų kadagio uogų užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę kadagio uogos antrą kartą užpilamos 45 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 8.3 ir išlaikomos 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo kadagio uogų antpilai sumaišomi.

4.00 - 4.50 kg išdžiovintos ir susmulkintos karčiojo kiečio antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi karčiojo kiečio antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro

užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo karčiojo kiekio antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

9.3 - 10.2 kg išdžiovintos ir susmulkintos citrininės melisos antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrininės melisos antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo citrininės melisos antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

0.095 - 0.105 kg išdžiovintos ir susmulkintos echinopanačio antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi echinopanačio antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo echinopanačio antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

1145.0 - 1150.0 kg cukraus kupažavimui paruošiama 73.2 % koncentracijos vandeninio cukraus sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomu iš technikos lygio. Dėl dalinės cukraus inversijos dedama citrinos rūgšties 0.08 % nuo cukraus svorio.

Trauktinės gamybai naudojamas aukščiausio išvalymo reaktifikuotas etilo spiritas, pagamintas iš cukrinių runkelių melasos, bei geriamas vanduo, kurio bendras kietumas ne didesnis kaip 1 mg-ekv/dm³.

Trauktinė gaminama, įvedant į 36 dalį paruoštą 73.2 % invertuotą cukraus sirupą visus ingredientus jų aprašymo eilės tvarka. Po kiekvieno ingrediento įvedimo visas esamas kupažas permaišomas.

Įvedus į kupažą visus ingredientus, kupažas papildomas reikiamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kuriuo pasiekiamas bendras kupažo stiprumas 40.0 %.

Pilnai paruoštas kupažas turi cukringumą 32.0 gr/100 cm³ ir rūgštingumą 1.155 gr/100 cm³.

Kad pasiekti atitinkamą gauto kupažo cukringumą ir rūgštingumą, į kupažą įvedamas atitinkamos koncentracijos, reikiamas kiekis invertuoto cukraus sirupo ir citrinos rūgšties.

Gautas kupažas filtruojamas ir atšaldomas iki 3 - 4° C temperatūros.

31.6 - 36.0 kg 99.5% koncentracijos angliarūgštės, paruošiama žinomu iš technikos lygio būdu.

7900.0 - 8000.0 kg vandens paruošiama saturatoriuje, prisotinant vandenį angliarūgšte, iki pasiekiamas vandens prisotinimas angliarūgšte 0.40 - 0.45 %, palaikant slėgį 0.025 - 0.032 MPa, esant temperatūrai 3 - 4° C. Naudojamas vanduo turi bendrą kietumą ne didesnę kaip 1 mg-ekv/dm³.

Atšaldytas paruoštas kupažas išpilstomas į butelius, kuriuose yra sumaišomas su vandeniu, prisotintu angliarūgšte, santykiu 1 : 4. Po to buteliai uždaromi kamščiais.

Naujai pagamintos trauktinės pasiekti rodikliai:

stiprumas	12 %
spalva	turi šviesiai gelsvą atspalvį
skonis	lengvai deginantis, jaučiamas kartumas
aromas	harmoningas, būdingas džinui
biologinės savybės	gerina žmogaus virškinimo organų darbą, turi bendrą tonizuojantį poveikį

Naujai sukurtos trauktinės ingredientų kompozicijos išpildymo pavyzdys:

43.77 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu, žinomu iš esamo trauktinių gamybos technikos lygio.

0.850 kg 58 % koncentracijos citrinos esencijos paruošiama spiritinio tirpalo pavidalu iš technikos lygio žinomu būdu arba naudojama paruošta, kuri atitinka standarto GOST 18 - 103 - 84 reikalavimus.

0.050 kg išdžiovintų ir susmulkintų ajero šakniastiebių užpilama 75 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 14 parų, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikomi 14 parų, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

90.4 kg prinokusių, džiovintų kadagio uogų užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę kadagio uogos antrą kartą užpilamos 45 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 8.3 ir išlaikomos 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo kadagio uogų antpilai sumaišomi.

4.2 kg išdžiovintos ir susmulkintos karčiojo kiečio antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi karčiojo kiečio antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo karčiojo kiečio antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

10.0 kg išdžiovintos ir susmulkintos citrininės melisos antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrininės melisos antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro

užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo citrininės melisos antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

0.100 kg išdžiovintos ir susmulkintos echinopanačio antžeminės dalies užpilama 50 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi echinopanačio antžeminė dalis antrą kartą užpilama 40 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo echinopanačio antžeminės dalies antpilai sumaišomi.

1148.0 kg cukraus kupažavimui paruošiama 73.2 % koncentracijos vandeninio cukraus sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomu iš technikos lygio. Dėl dalinės cukraus inversijos dedama citrinos rūgšties 0.08 % nuo cukraus svorio.

Trauktinės gamybai naudojamas aukščiausio išvalymo reaktifikuotas etilo spiritas, pagamintas iš cukrinių runkelių melasos, bei geriamas vanduo, kurio bendras kietumas ne didesnis kaip 1 mg-ekv/dm³.

Trauktinė gaminama, įvedant į 36 dal paruoštą 73.2 % invertuotą cukraus sirupą visus ingredientus jų aprašymo eilės tvarka. Po kiekvieno ingrediento įvedimo visas esamas kupažas permaišomas.

Įvedus į kupažą visus ingredientus, kupažas papildomas reikiamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kuriuo pasiekiamas bendras kupažo stiprumas 40.0 %.

Pilnai paruoštas kupažas turi cukringumą 32.0 gr/100 cm³ ir rūgštingumą 1.155 gr/100 cm³.

Kad pasiekti atitinkamą gauto kupažo cukringumą ir rūgštingumą, į kupažą įvedamas atitinkamos koncentracijos, reikiamas kiekis invertuoto cukraus sirupo ir citrinos rūgšties.

Gautas kupažas filtruojamas ir atšaldomas iki $3 - 4^{\circ} \text{C}$ temperatūros.

33.8 kg 99.5% koncentracijos anglirūgštės paruošiama žinomu iš technikos lygio būdu.

7950.0 kg vandens paruošiama saturatoriuje, prisotinant vandenį anglirūgšte, iki pasiekiamas vandens prisotinimas anglirūgšte 0.40 - 0.45 %, palaikant slėgį 0.025 - 0.032 MPa, esant temperatūrai $3 - 4^{\circ} \text{C}$. Naudojamas vanduo turi bendrą kietumą ne didesnę kaip 1 mg-ekv/dm³.

Atšaldytas paruoštas kupažas išpilstomas į butelius, kuriuose yra sumaišomas su vandeniu, prisotintu anglirūgšte, santykiu 1 : 4. Po to buteliai uždaromi kamščiais.

Naujai išpildyta trauktinės ingredientų kompozicija gali būti gaminama pramoniniu būdu.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

Trauktinės kompozicija, kurią sudaro citrinos rūgštis, kadagio (Juniperus) uogos, ajerų (Acorus) šakniastiebiai, citrininės melisos (Melissa citrus) antžeminė dalis, spirito - vandens mišinys, **besiskiriantl** tuo, kad papildomai įvestas cukrus, karčiojo kiečio (Artemisia absinthium) antžeminė dalis, echinopanatis (Echinopanacis), citrinos (Citrus limon) esencija, angliarūgštė, išlaikant sekantį pagamintos trauktinės ingredientų santykį, kg/1000 dekalitų:

Cukrus	1145.000	-	1150.000
Citrinos rūgštis	43.730	-	43.800
Citrinos (<u>Citrus limon</u>) esencija	0.840	-	0.855
Ajerų (<u>Acorus</u>) šakniastiebiai	0.048	-	0.052
Kadagio (<u>Juniperus</u>) uogos	90.200	-	90.600
Karčiojo kiečio (<u>Artemisia absinthium</u>) antžeminė dalis	4.000	-	4.500
Citrininės melisos (<u>Melissa citrus</u>) antžeminė dalis	9.300	-	10.200
Echinopanatis (<u>Echinopanacis</u>)	0.095	-	0.105
Angliarūgštė	31.600	-	36.000
Spirito - vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų.		